

SPOROČILO ZA JAVNOST
Ljubljana, 16. december 2022

Visokih cen elektrike vsa podjetja ne bodo preživela

Ljubljana – Predstavniki gospodarskih in podjetniških organizacij so danes na skupni novinarski konferenci opozorili na kritične razmere, v katerih se zaradi visokih cen električne energije nahaja slovensko gospodarstvo. Predlog Zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize, ki ga danes obravnava DZ, namreč ne rešuje perečega problema, s katerim se ta hip soočajo številna podjetja, torej z nerazumno visokimi cenami v ponudbah za zakup električne energije za leto 2023. Uredba o zamejitvi cen električne energije namreč ni prinesla rezultatov, ki jih je napovedovala vlada in pričakovalo gospodarstvo.

S ceno električne energije okoli 300 evrov za MWh, kar je končna cena z že vključeno subvencijo, naše gospodarstvo ne more biti konkurenčno, ne v Evropi ne globalno. Vemo, da imajo v drugih državah, na primer na Hrvaškem in v Nemčiji, podjetja možnost, da električno energijo zakupijo po bistveno ugodnejših cenah, so opozorili predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS), Trgovinske zbornice Slovenije (TZS), Združenja delodajalcev Slovenije (ZDS), Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS), Združenja Manager, AmCham Slovenija ter SBC – Kluba slovenskih podjetnikov (SBC).

Zakon ne ponuja pravih rešitev in slovenskemu gospodarstvu ne omogoča, da ostane konkurenčno v zahtevnih razmerah poslovanja v mednarodnem prostoru, so na skupni novinarski konferenci opozorili predstavniki osmih gospodarskih in podjetniških združenj.

Tibor Šimonka, predsednik GZS: »Kljub subvencijam bodo slovenska podjetja plačevala višjo ceno električne energije kot konkurenti v tujini. V primeru posebne in intenzivne pomoči, ki ju ta zakon predvideva, znaša - ob povprečni ceni 460 evrov, po kateri so podjetja prejšnji teden dobivala ponudbe za prihodnje leto - končna cena (ob upoštevanju subvencije) še vedno 316 evrov/MWh. To je bistveno višja cena, kot jo plačujejo naši konkurenti v Španiji, Italiji, na Portugalskem ... Slovenija je izvozna država in izvoz je motor našega gospodarstva. Slovensko gospodarstvo torej znotraj EU zgublja na konkurenčnosti. Če pa se primerjamo z ZDA, je razlika še večja - tam je cena elektrike 70 evrov/MWh. Jasno pa je še nekaj. 850 milijonov, ki jih zakon predvideva za naslavljanje energetske draginje v gospodarstvu, nikakor ni dovolj. Ta znesek ne more zagotoviti konkurenčnosti.«

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) je povzel besede, ki jih je predsednik Vlade RS predvčerajšnjim povedal v Bruslju: »*This is not enough. This will not work.* To velja tudi za nas. Zakon, ki ga danes sprejema Državni zbor, ne zadostuje in ne bo deloval za slovensko gospodarstvo. Jasno nam je, da s takšnimi cenami slovensko gospodarstvo ne more konkurirati ne v Evropi ne globalno. V zadnjih dneh prejemamo številna vprašanja članov, saj ne vedo, kaj naj storijo, ali naj sprejemamo ponudbe za električno energijo po ceni, ki so višje od 460 eur za megavat. Vprašanje je, kako bodo sploh tik pred zdajci sprocesirali podpis pogodb za prihodnje leto.«

Mag. Mariča Lah, predsednica Trgovinske zbornice Slovenije (TZS), je povedala, da je Trgovinska zbornica Slovenije zadnje mesece s pristojnimi ministrstvi iskala ustrezno rešitev, ki bi smiselno zamejila cene električne energije, vendar neuspešno. Hrana je v 11 mesecih letos, takoj za energijo, k inflaciji prispevala največ, saj se je podražila za skoraj 12 %. »Pri poslovanju v trgovinskem sektorju se na eni strani soočamo s pritiskom na rast stroškov, na drugi strani s trendom padanja potrošnje in naraščajočo previdnostjo potrošnikov. Neustrezna pomoč gospodarstvu zaradi enormne podražitve električne energije pa bo imela vpliv na zmanjšan obseg poslovanja, ne samo zaradi prilagoditve odpiralnih časov, ki se nam lahko zgodijo, pač pa tudi zaradi odliva kupne moči, saj ima sosednja Hrvaška zamejene cene električne energije,« je povedala.

Marko Lotrič, predsednik Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS), se je kritično odzval na ukrepa subvencioniranja čakanja na delo oziroma skrajšanega delovnega časa. »Naše priporočilo je bilo, da naj bodo do ukrepov čakanja ne delo doma in skrajšanega delovnega časa upravičeni vsi. Upravičenci imajo sedaj vstopni pogoj, da so upravičenci do sofinanciranja električne energije. Tukaj smo zgrešili celo armado podjetnikov, ki imajo priključno moč do 86 KW. To je največja napaka teh dveh ukrepov tem zakonu. Sama ukrepa trajata tri mesece, kar ob resnih posledicah ne bo dovolj.«

Blaž Brodnjak, predsednik AmCham Slovenija: »Bili smo optimistični, ker smo računali, da se bo v Sloveniji kaj spremenilo. Ne vem, ali se zavedamo, da danes tukaj sedijo tisti, ki ustvarjajo neto vrednost te države. Izgubljam konkurenčnost v tekmi z drugimi. Na tej točki ne pričakujemo več, ampak zahtevamo. Slovensko gospodarstvo bo ta denar vrnilo v nekaj letih. Poleg tega moramo začeti graditi energetske objekte, da bomo imeli elektriko. Kdaj bomo zgradili drugi blok jedrske elektrarne? Ali bomo zgradili še kakšno hidroelektrarno? Slovensko gospodarstvo je sposobno izkoristiti zgodovinsko priložnost. Ampak samo če bo konkurenčno.«

Andrej Božič, predsednik Združenja Manager: »Slovenija je enakopravna članica EU, ki ima svoje mehanizme, zato se ne sme dogajati, da imamo v Sloveniji daleč najvišjo ceno električne energije. Sprašujem vlado, ali obstajajo analize, kaj to pomeni, če bo elektrika po visokih cenah. Koliko podjetij bo ustavljenih, koliko bo brezposelnih, koliko primanjkljaja bo v proračunu. Obenem nas izkušnje učijo, da se moramo v časih, ko gasimo požare, razmišljati o resnih sistemskih reformah. Torej, kaj bomo naredili, da bo čez pet let drugače. Za reforme nimamo časa do konca leta 2024, začeti jih moramo takoj. Ali se zavedamo, da tudi gospodarstvo ne more dobro delovati, če nam ključni podsistemi, kot je na primer zdravstvo, ne delujejo?«

dr. Jure Knez, podpredsednik SBC – Kluba slovenskih podjetnikov, je opozoril na razloge za visoke cene električne energije: »Vprašajmo se, kje je izvirni greh, da imamo najvišjo ceno elektrike v Evropi. V Sloveniji proizvedemo 80 % električne energije po ceni cca 50 € za megavatno uro. Podjetja dobivamo ponudbe za 450 €, čeprav bi bila po kalkulaciji omenjene kombinacije ustrezna cena 120 €. V pogovoru z vladnimi predstavniki smo izvedeli, da je razlog v škodljivih pogodbah dobave elektrike, ki naj bi potekle sredi prihodnjega leta. Zakaj ne pregledamo teh pogodb in jih ne razdremo, če so škodljive? Kot državljani imamo to pravico, saj gre za podjetja v državni lasti. Določiti bi morali jasno definicijo 'miksa' cen v prvi in drugi polovici leta 2023. Subvencije so nesorazmerno obremenjevanje davkoplačevalcev zaradi slabih odločitev. Ne želimo subvencij, želimo dobro in transparentno upravljanje energetske politike. Kot država pa moramo težiti k samooskrbi z energijo.«